

Spis treści

Zdzisław Biegański, Łukasz Jureńczyk, Joanna Szczutkowska	
Wstęp	7

KULTURA I SPORT

Dorota Litwin-Lewandowska	
Konflikt kultur. Chaos i dezorientacja aksjonormatywna w społeczeństwach postnowoczesnych	11
Wiesław Małecki	
„To, co się stało jest (...) największym dziełem sztuki jakie kiedykolwiek powstało” – czyli „11 września” jako wyzwanie dla filozofii współczesnej	20
Zdzisław Biegański	
Bydgoski „Szabeskurier” – przyczynek do dyskusji na temat kształtowania się stereotypu Polaka-antysemity	43
Katarzyna Radecka	
Treblinka. Potrzeba upamiętnienia w kontekście dziedzictwa niechcianego	58
Marek Szczutkowski	
Rozwój koszykówki męskiej w odniesieniu do konfliktów rasowych w sporcie w Stanach Zjednoczonych w latach sześćdziesiątych XX wieku	71

PLASTYKA I FOTOGRAFIA

Grażyna Gajewska	
Konflikty i przymierza ciała z technologią – na przykładzie sztuk plastycznych	87
Jolanta Ślęzak	
USA w Wietnamie – II konflikt indochiński w świetle karykatur opublikowanych w „Trybunie Ludu” w latach 1964-1973	104
Joanna Klimczak-Knura	
Fotografia – wojna – manipulacja. Wybrane przykłady historyczne i współczesne	129

FILM I LITERATURA

Sławomir Bobowski	
Gdy raduje się serce, a rozum płacze... O archetypowej kolizji potrzeby wiary i pretensji rozumu oraz jej ekspresjach w filmie (Bergman, Buñuel, Zanussi) . . .	141

Grzegorz Bubak	
Konflikty zbrojne XX wieku w kinematografii węgierskiej	170
Monika Opióła-Cegiełka	
Historia i pamięć. Obraz Algierii i Algierczyków we współczesnym kinie francuskim	184
Joanna Szczutkowska, Łukasz Jureńczyk	
Metodyka działań terrorystycznych w Iraku na przykładzie filmu <i>The Hurt Locker. W pułapce wojny</i> . Wstęp do analizy politologiczno-filmoznawczej	201
Izabela Front	
Obraz wojny w powieści <i>Znamię</i> Nancy Huston: o tym jak drugoplanowość może paradoksalnie oddać głębię problemu	224

MUZYKA

Radosław Sajna	
Wojny światowe i hiszpańska wojna domowa w doświadczeniach i twórczości kompozytorów muzyki poważnej (wybrane przypadki)	237
Piotr Boleski	
Rola muzyki rockowej (alternatywnej) w przyswajaniu wiedzy na temat konfliktów współczesnego świata. Przyczynek do analizy polskiej sceny muzycznej	253
Wojciech Trempała	
Od konfliktu do współuczestnictwa. Rynek muzyczny w dobie cyfrowej dystrybucji	261

Wstęp

Spektakularność konfliktów dotyczących różnych dziedzin i sfer życia państw oraz społeczeństw, ich wpływ na rzeczywistość przyciągały powszechną uwagę, zarazem stawały się źródłem inspiracji dla autorów dzieł literatury światowej, wybitnych reżyserów filmowych, kompozytorów muzyki poważnej, ale i twórców kultury masowej, dzieł popkultury oraz kultury wizualnej, także muzyki, np. rockowej. Kultura i sztuka odgrywały w dziejach niezmiernie istotną rolę, egzemplifikując niejako z pozycji władz politycznych i ideologii świat wprowadzanych i pożądaných wartości. W czasach najnowszych szczególnie dużo miejsca poświęcono przekazom treści propagandowych, czerpiąc obficie z możliwości docierania do opinii publicznej, jakie dawały dzieła kultury i sztuki masowej. Czytelnik znajdzie w publikacji rozważania na temat wpływu konfliktów na rozwój aktywności ludzi kultury i sztuki, uwagi dotyczące dylematów twórców konfrontujących zastane wartości z prądami wyzwalanymi przez współczesne cywilizacje, analizy i rezultaty poszukiwanych przez nich form reagowania kreatywnego wobec świata pełnego nowych zjawisk i sprzeczności. Zdecydowanie najwięcej tekstów poświęcono analizie artystycznych wizji i prezentacji konfliktów zbrojnych (II wojna światowa, wojna z terroryzmem po 11 września 2001 r., konflikt indochiński, wojna domowa w Hiszpanii).

W książce wyodrębniono cztery zasadnicze części, ukazując różnorodne formy wypowiedzi twórców współczesnej kultury na temat konfliktów wojennych, narodowościowych i rasowych: w obszarze kultury i sportu, plastyki i fotografii, filmu i literatury oraz muzyki. Praca zbiorowa zawiera ogółem 16 tekstów, zróżnicowanych tematycznie i pod względem formalnym (objętość i forma wypowiedzi). Autorzy reprezentują różne dyscypliny naukowe, głównie historię, politologię i historię sztuki. Publikacja powinna zainteresować szeroki krąg odbiorców: pracowników naukowych, studentów, osoby zainteresowane ujęciem konfliktów w kulturze i sztuce.

Redaktorzy